

“Cēsu novada kultūras attīstības stratēģija 2030” ir vietējā līmeņa vidējā termiņa kultūras nozares politikas plānošanas dokuments, kurā tiek izvirzīti ilgtermiņa un vidējā termiņa attīstības prioritāšu sasniegšanas instrumenti un rezultāti kultūras nozarē. Kultūras stratēģijā definēta Cēsu novada kultūras attīstības vīzija un attīstības virzieni 2030.gadam, savukārt rīcību plāns, uzdevumi, rezultāti, rezultatīvie indikatori izstrādāti 2022.-2027.gadam, ņemot vērā nacionālo un reģionālo plānošanas periodu cikliskumu,” teikts Cēsu novada domes lēmumā.

Stratēģiju dome apstiprināja, seši deputāti balsoja pret. Domes sēdē deputāte Ella Frīdvalde – Andersone, to vērtējot, atzina, ka nākamajam paaudzēm arī būs, ko darīt.

Piebaldzēna Ata Kronvalda gars jaunvārdu darināšanā joprojām ir dzīvs. Ne tikai jēgpilni reflektējam, bet nu jau arī iespējam labjūtu. Stratēģijā, lai to tā nosauktu, nesaskatīju sasaisti ar valsts kultūrp politikas pamatnostādņēm 2021. – 2027. gadam. Piemēram, jaunatnes, atalgojuma jautājums, ieguldījumi radošo nozaru materiāli tehniskajā nodrošinājumā un profesionālās ievirzes izglītības stiprināšana, sabiedrī-

bas iesaiste. Pamatnostādņēs norādīts, ka tā ir pašvaldību atbildība. Tam jābūt ierakstītam arī novada kultūras stratēģijā.

Nav pieminēts Latviešu vēsturisko zemju likums. Ir Piebalga, novads ar savu savdabību, un tas jāieraksta stratēģijā. Valsts un pašvaldības kultūras iestāžu sadarbība arī nav minēta,” sacīja deputāte.

Deputāts **Juris Žagars** pauda viedokli, ka kultūras stratēģija nav teritorijas plānojums, kurā viss precīzi jāieraksta. “Tas ir vēlmju dokuments, un to var koriģēt atkarībā no situācijas. Var rasties kāds jauns virziens, jaunas kultūras vietas vai kultūras patēriņa paradumi. Novads ir jauns, būs jauna pieredze, būs labi priekšlikumi, kurus, atvainojos par vārdu, varēs implimentēt,” teica deputāts.

E. Frīdvalde – Andersone iebilda, ka stratēģija nav tas dokuments, ko katru mēnesi papildina. “Pašvaldības uzdevumiem, kas ir noteikti valsts kultūrpoli-

Vai stratēģija ir vēlmju saraksts

kas pamatnostādņēs, ir jābūt novada kultūras stratēģijā,” deputāte centās pārliecināt kolēģus.

Deputāte **Inga Cipe** piekrita, ka stratēģijā jāieraksta par latviešu vēsturiskajām zemēm. “Bet stratēģija ir vēlmju dokuments, tas papildināsies. Darba grupā secinājām, ka visu iekļaut nav iespējams. Tas vairāk ir vispārējs dokuments. Papildinot ar likumu par latviešu vēsturiskajām zemēm, tas ir pilnvērtīgs,” viedokli pauda I.Cipe, bet deputāts Ivo Rode uzsvēra, ka stratēģijā ir iekļauts tas, par ko bazas pauz E. Frīdvalde – Andersone, tikai tas, kā tas nosaukts, atšķiras no tā, kā varbūt viņa gribētu. “Vai tas ir vai nav vēlmju dokuments, bet tajā ir vārdi – veicināt, attīstīt, izstrādāt, rīkot un citi -, tie paredz, ka process turpinās. Ja kas tiks izstrādāts, tas tiks iekļauts. Lasot var redzēt, ka jautājumi ietverti. Stratēģija ir vērsta uz kultūras jomu. Dokuments ir labi izstrādāts,” vērtēja deputāts.

Deputāts **Andris Mihaļovs** atgādināja, ka stratēģija ir bāzes normatīvais dokuments, pamats novada kultūras attīstībai un kultūras dzīvei. “Nopietns dokuments, nevis vēlmju apraksts. Tas ir jāpapildina, tad varēs apstiprināt,” teica A.Mihaļovs. Arī

deputāts **Hardijs Vents** ierosināja dokumentu izskatīt vēlāk, jo “tajā neatspoguļojas visas vēlmes. Un, ja nav, tas nozīmē, ka, nākot ar jaunu iniciatīvu, dokuments jāpārstrādā. Iesaku stratēģiju vēlreiz izvērtēt, koriģēt, tad ilgāku laiku pie tās nebūs jāatgriežas”.

Deputāts **Laimis Šāvējs** pauda neizpratni: “Iepazīstoties ar SVID (stipro, vājo pušu iespēju un draudu) analīzi, uz kuras bāzes tapusi vīzija un izstrādāta stratēģija, rodas jautājums, kā tapusi kritēriji, uz kuriem tapusi vīzija ir kā apgarota eseja, kā skaistu vārdu sakopojums. Minēti rezultatīvie rādītāji – dalībnieku skaits kolektīvos, apmeklētāju skaits pasākumos -, kā tie tiks vērtēti un kā šos rezultātus izmantos, vai vērtēs teritorijās vai novadā kopā. Stratēģijas īstenošana ir atkarīga no vietējām kopienām. Ja nebūs vietējo kopienu valžu, tad kultūra laukos ir apdraudēta. Tādu stratēģiju nevaru atbalstīt,” sacīja deputāts.

Domes priekšsēdētāja vietnieks, deputāts **Atis Egliņš - Eglītis** nepiekrita kolēģu iebildumiem. “Kultūras mantojums un profesionālās ievirzes izglītība ir minēta kā iesaiste, tāpat sabiedrības iesaiste caurvij šo dokumentu, gan runājot par kultūras produktu

radīšanu, gan kultūras mantojuma saglabāšanu. Tāpat tiek arī atspoguļotas jaunas programmas, kas būtu atbalstāmas. Piekrītu, ka Latviešu vēsturisko zemju likums varētu tikt atspoguļots arī atsevišķu uzdevumu attīstībā,” skaidroja deputāts, saucot lappuses stratēģijā, kurās kas pieminēts. “Tas ir jumta dokuments kultūras nozarei Cēsu novadā. Jā, tajā nav konkrēti minētas kultūras iestādes. No tā izvairījāmies, attiecinoši jautājumus uz kopējo sektoru un tā attīstību,” bilda A.Egliņš – Eglītis un uzsvēra, ka darba grupa strādājusi vērtīgi, tajā bija kultūras nozares pārstāvji un viņiem jāuzticas. Deputāts arī kolēģiem atgādināja, ka plānošanas dokumentus var atvērt, labot, ja kas mainās, parādās iespējas vai draudi.

E. Frīdvalde – Andersone uzsvēra, ka neapšaubā darba grupas paveiktā darba apjoms, taču priekšstati, kas ir stratēģisks dokuments, atšķiras. Domes priekšsēdētājs **Jānis Rozenbergs** atgādināja, ka dokuments ir skatīts komitejās, bijis pieejams un nav pamata atlikt tā pieņemšanu, kā arī deputāti iebildumus varēja izteikt komitejās. □

Kaut kas sīki, kaut kas vispārīgi

Lai veiksmīgi strādātu ilgtermiņā, katra nozare, arī uzņēmums izstrādā savu stratēģiju. Tā ir ilgtermiņa plāns, kurā definēti mērķi un kā tos sasniegt. Kultūras stratēģija definē kultūras nozares attīstības vīziju, nosaka stratēģiskos virzienus un detalizētu rīcības plānu šo mērķu sasniegšanai, kā arī stratēģijas īstenošanu uzraugošās iestādes un to atbildības. Tajā atspoguļojas resursu plānošana saskaņā ar esošajām iespējām, kā arī mērķtiecīga papildu finansējuma piesaiste izvirzītajiem mērķiem. Var arī sacīt, ka stratēģija pasaka, kā ideju, ieceru vai kaut ko būtisku īstenot.

“Cēsu novada kultūras attīstības stratēģija 2030” ir 52 lapu pušu dokuments. Tajā var atrast daudz informācijas, kā dzīvojam patlaban, kas ir tas labais, ar ko lepojāmies, kas var mainīties un apdraudēt patlaban konstatēto situāciju. “Mainoties sabiedrībai, mainās arī tās pieprasījums un gaidas pēc publiskā pakalpojuma, kas ir arī kultūras piedāvājums, tādēļ ir jārisina jautājums par kultūras piedāvājuma pieejamību un kvalitāti visā novadā, kas būtu interesants, saistošs, apmeklētājiem pārsteidzošs, pozitīvas emocijas raisošs. Tādējādi tiktu veicināts kultūras pasāku-

mu apmeklētāju skaita pieaugums, pasākumu publicitāte un atpazīstamība, kā arī finansējuma pieaugums,” izlasot viss skaidrs, kurš var to apstrīdēt.

Nav īsti saprotams, kā dokumentā minētie draudi kultūrai var būt “iedzīvotāju paradumu maiņa brīvā laika pavadīšanas iespējā”, tajā pašā laikā pie stiprajām pusē minēts, ka “kultūras nozare kopumā ir ļoti elastīga un var piemēroties mainīgajiem apstākļiem”. Vēl teikts, ka “izmaiņas kultūras pārvaldībā var negatīvi ietekmēt vietējās tradīcijas”, taču turpat tālāk “vienotas kultūras pārvaldības izveide, paredzams, ka nodrošinās savstarpējo sadarbību, kopīgu plānošanu, savstarpējo informētību, vienotu atbalsta sistēmu kultūras iestādēm, kā arī kultūras jomas nevalstiskajam sektoram un privātām iniciatīvām”.

Šķiet, maz konkrētības par to, kas jādarā. Taču tā gluži nav, ja pat raksturs, ka tiks nodrošināta afitšu izvietošana afitšu stendos Cēsu novadā un regulāri tiks izvietota informācija pašvaldības interneta resursos par kultūras pasākumiem, aktualitātēm Cēsu novadā. Arī secināts, ka “iedzīvotāju neinformētība var ietekmēt arī kultūras nozares attīstību un kultūras pakalpojumu sasniegdamību. Tādēļ paralēli ir jārisi-

na jautājums par efektīvu komunikācijas tīklu novadā”.

Un tā bez gala. Cerams, katras kultūras nozares pārstāvji stratēģijā atrod pa teikumam, kas attiecas tieši uz viņiem. Vai tas var būt par pamatu, lai atsauktos kā uz kaut ko būtisku attīstībā un to varētu citēt, rakstot projektu pieteikumus, lai piesaistītu finansējumu? Mērķiem tomēr jābūt skaidriem. Tādi, kādi tie lasāmi, piemēram, par muzejiem: konkrēts uzdevums – izstrādāt pieteikumu Piebalgas kultūrvēsturisko zemju statusa iegūšanai. Nav aizmirsts atbalsts amatiermākslai, bet par kultūras norisēm akcentēts, ka regulāri tiek rīkoti novada ikgadējie svētki pozitīva lokālpatriotisma stiprināšanai, regulāri publiski pieejami pasākumi, kas veicina nozīmīgu vēstures un kultūras personību iepazīšanu un vēstures notikumu atceri utt. Var gan jautāt, kas ir regulāri.

Protams, stratēģija ir vajadzīga. Bet šī izskatās izkaisīta, nesistematizēta, ieinteresētām konkrētā kultūras jomā grūti uztverama, mērķi neskaidri. Kā teica deputāti – stratēģiju taču var koriģēt. Varbūt jaunajai Kultūras pārvaldei būs savs redzējums un ieteikumi. □

Cēsu novada kultūras attīstības vīzija

“**2030.** gadā Cēsu novada kultūras un radošā telpa mūs iedvesmo, garīgi bagātina un pilnveido. Tā liek mums justies labi, smieties, arī raudāt, ilgoties, mīlēt un būt mīlētiem. Kultūra ir stāsts par cilvēci. Tā iedvesmo mūsu cilvēkus sasniegt jaunus dzīves mērķus.

Gauja ir mūsu novada kopsaucēja un sasaucēja. Tā ir kā korpju aukla, kas mūs vieno un tur kopā. Bet tāda ir arī novada vienotā kultūras telpa – ļoti stipra, atpazīstama un nesatricināma. To veido vēsture. Vēstures notikumi, kas ierakstīti hroniku annālēs, izausti tautas tēru rakstos, saglabāti dienasgrāmatās, aprakstīti romānos un dzejā, izgleznoti, apaudzēti leģendu leģendām, nodoti no paaudzes uz paaudzi. Bet Cēsu novada kultūras telpu 21. gadsimtā veido arī šodienas cilvēki, šodienas notikumi, šodienas sapņi un šodienas plašās iespējas.

Pat pelēkā dienā Cēsu novads ir pārsteigumu pilns. Tas ir bagāts kultūras notikumiem un mākslas darbiem. Mēs turpinām saglabāt savu kultūras bagātību. Mēs to sargājam, ierakstām, glabājam muzejos, digitālos mākoņos, cilvēku atmiņās un stāstījumos. Vecmāmiņu ēdienu receptu pie-rakstos. Gadagrāmatās. Protokolos. Dienasgrāmatās. Protokolos. Kultūra un radošums ir viens no

iemesliem, kādēļ cilvēki no visas Latvijas grib būt klātesoši un piedalīties Cēsu novada stāsta turpināšanā. Kultūra un radošums ir tie, kas Cēsu novadam piesaista ļoti nepieciešamos jaunus talantus. Kultūra ir īstais un patiesais talantu magnēts.

2030. gadā Cēsu novada kultūra ir iesaistoša. Tā ir atvērta. Tā veido mūsu sabiedrību iekļaujošu un tolerantu, demokrātisku, brīvības alkstošu. Mūsu cilvēki ir brīvi, tas ir, – izglītoti, radoši un starptautiskas nozīmes kultūras notikumu pieprasīti. Kultūra ir spārni mūsu cilvēku sapņiem! Čempioniem ir čempionu kauss, bet Cēsu novadam tā ir kultūra un radošums!” □

No “Cēsu novada kultūras attīstības stratēģija 2030”

Lappusi sagatavoja **SARMĪTE FELDMANE**

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA “Cēsu Druva”.